

profesor Gj. Kajtner, blag. P. Cesar, odborniki: grof Bombelles, M. Tinkovič, B. Skalický, R. Košar, J. Frannspenger, univ. profesor J. Rittig, nar. poslanec Nemančič, L. Petovar, J. Burgstaller, F. Zemljčič. Odbor bo izvolil iz svoje sredine predsednika. V nadzorovalni odbor so prišli: ravnatelj Koller, Penca, P. Miovič, Avg. Erber.

O vinski krizi je poročal gospod Skalický kot uvod v razpravo. Odpomoč je mogoča na podlagi omejevanja produkcije, zboljšanja vinske kvalitete, organizacije produkta, organizacije trgovine in izvoza. Na to je sledila nad eno uro trajajoča zanimiva debata, zanimiva tembolj, ker se je risal položaj našega vinogradništva s stališča producentov in ne vinske veletrgovine. Zemaško gospodarsko veče v Dalmaciji je na podlagi dejstev dokazalo, da delajo tudi dalmatinski vinogradniki v izgubo. Z ogorčenjem se je ugotovilo, da vlada k trgovinskim pogajanjem z N. Avstrijo ni pritegnila nobenega Slovenca in Hrvat. Narodni poslanec Nemančič je podrobno pojasnil to zadevo, povdarjajoč, kako se je Jugoslovanski klub potegoval v tem oziru in kak odgovor je dobil od ministra Kojčiča. Zahtevalo se je znižanje trošarine, prevoznih stroškov, strožje paznje glede tihotapstva z vini ob mejah v našo državo, prepoved uvoza itd. Ravnatelj Zimmermann je zahteval najstrožjo kontrolo kleti, in posebno po železniških restavracijah, kjer se toči tujcem in potnikom največkrat pravi — šund v sramoto našega vinogradništva. (Splošno pritrjevanje.) Vinogradnik Košar je povdarjal potrebo jedinstvenega vinskega tipa za razne vinske okolišje in pokrajine, in ki bi se ustvaril najlažje na podlagi vinarških združenj. Vinski izvoz bo zamogel prosperovati le, ako bomo znali rezati naša domača vina po okusu inozemskih konzumentov. Treba je nove orientacije. Govorniki so združili svoje zahteve v resoluciji, ki se odpošlje na pristojno mesto. Resolucijo objavimo prihodnjik.

Tretjo in četrto točko dnevnega reda je tvorilo vprašanje vinskega zakona in pobiranje direktno rodečih trt. O prvem vprašanju je poročal gospod profesor Kajtner, o drugem g. Skondrič. Tozadevne resolucije pridejo pred poseben odbor, da jih končno veljavno združi.

Glede lastnega društvenega glasila, ki bi stalo ogromno denarja, se je odločitev prepustila odboru, da ukrene potrebno.

Zastopnik lista «Jugoslovanski sadjar in vočar», se je izjavil, da bi prepustili v vsaki številki po štiri strani vinogradnikom, ako bi se vsak ud vinarškega društva zavezal plačati naročnino.

Med slučajnostmi je omeniti zahtevo po znižanju tarifa za uradno kemično preiskovanje vina, ki znaša danes 200 D za vsako preiskunjo. Tudi domači konjak se naj zaščiti s posebnim zakonom. Univ. prof. Rittig je pozval vinogradnike, da se udeležijo zagrebške vinske borze, ki se vrši vsako prvo sredo v mesecu ob 10. uri popoldne. Dosedaj je bila zastopana samo vinska trgovina. Vinogradnik Košar zahteva, da se sprejme v odbor tudi dva člana vinogradnika, ker tangira zakon v največji meri tudi interese vinogradnikov. Zastopnik Glavnega Saveza hrvatskih združenj, je zahteval uvodoma spremembo pravil Zveze vinogradnikov, ki tvori danes nejasno zmedo. Meseca septembra t. l. se bo vršil v Mariboru kongres vinogradnikov zvezan s šizletom v Haloze in Ljutomerske gorice. Ob drugi uri popoldne se je zaključil ustanovni občni zbor, ki je pokazal, da se morajo najti najprej koristi pokrajinskih vinogradnikov v trdni organizaciji.

Ali sem že obnovil naročnino?

Zaman je zvonil predsednik, zaman so mirili policaji, kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo, da ni prišel iz dvorane nov glas: «Aleš govori —! Tihno sedaj —!»

Med hrupom in šundrom je nadaljeval sodnik. «Zadeva bi bila s tem vašim odgovorom pravzaprav rešena. Vaša izjava potrjuje izjave drugih prič in jim daje popolno dokazilno moč. — Pa razložite nam eno reč! Ko je umrl vaš sluga, ste si naredili njegovo ime. Čemu ste to storili?»

«Čemu —? Očitajoče, užaljeno je donel Alešev glas, iz njegovih oči so sršale strele, krog usten mu je legala grenka trpkost. To je bil ves tisti Aleš Blaž, kakršnega so poznali iz njegovih del, neustrašen, pogumen, bojevit, oster in rezek v besedah, uničujoč v kritiki, odločen in jeklen v sodbi. «Čemu —, me vprašate! To vam vem prav toliko povedati, kakor če bi me vprašali, zakaj sem v tej ali oni svoji povesti orisal značaje oseb tako in ne drugače! Morebiti je temu kriva moja nekdanja — nekdanja pravim, ker sedaj sem jo srečno prebolel — značajna slabost, moj strah pred javnostjo. Morebiti pa so temu krivi tudi drugi ljudje —. Vse sem vam dal, kar sem imel, svoje zmožnosti, svoj denar, svoj čas, svojo srčno kri sem vam dajal s svojimi deli —. In še več bi vam bil rad dal. Izpopolniti sem se hotel, velike ideale sem hotel doseči, z veseljem bi bil delal, ustvarjal še večja dela —. In kaj ste vi storili? Vi, ki ste poklicani zastopniki javnosti, poklicani varuhi umetnosti in kulture —! Še zmenili se niste zame, prezirljivo ste šli mimo mojih potreb. Ljudstvo me je kupovalo in bralo, vi ste obogateli od mojega dela, jaz pa sem obubožal. Uničili ste mi moje ideale, strli ste mi moje vere v poštenost družbe, moje vere v ideale —.

Kaj h čemo?

Nekateri ljudje težko slišijo besedo «politika». — Mislijo si, da je politika to, če se kregata dva soseda zavoljo kaknega časopisa. Zelo nevarno je politično ozračje ob času volitev: ta se je vlekel za demokrate, oni za Kmetstvo zvezo ali «klerikalce» — slišali smo o samostojnejih in radikalnih in še nekaterih drugih strankah. Slovensko ljudstvo je z velikansko večino stopilo na tisto stran, ki zahteva več pravic in večje svobode za Slovence. Tedaj, ko je dr. Korošec s svojimi poslanci agitiral za avtonomijo Slovenije, je vse šlo za njim — razum par zagriženih liberalcev in samostojnejšev. Ogromno delo so vršili naši poslanci v državnem zboru — povsod nestopali proti izžemanju našega ljudstva. Zdaj si prizadevajo ustvariti opozicijski blok, ki bi prevzel vlado za Pašičem.

Zerjavova stranka, ki služi Pribečeviču, najbolj zagriženemu centralistu — vsiljuje svoje časopisje «Jutro», «Domovina» vsem, od začetka brezplačno, vedno pa s tisto tiho željo in namenom, da bodo vsi naročniki teh listov pri prihodnjih volitvah, če že ne z njimi volili, pa vsaj delali proti SLS —.

Naši kmetje se strašno pritožujejo zoper krivične davke.

Dohodnino plačujejo, da se jim kar črno dela pred očmi — a če si bo pa naročil časopis, glej ga spaka — na njegovi polici leži «Kmetijski list» ali «Domovina», to sta ravno tista dva, ki venomer kričita, da Slovenci lahko plačajo, ker so bogati . . . Centralizem . . . številna nadmoč srbskih poslancev vedno pritiskata k tlom naše zahteve . . . a naš človek, ki si želi več pravic, pa čita take časopise, ki se sramujejo slovenskega imena in plavajo v neki puhli jugoslovansčini, ki nas je osrečila, da smemo plačevati in plačevati, da se vse kadi, a kakih pravic zase zahtevati . . . oh, to bi ne bilo državotvorno, to je — protidržavno!

Pa saj vendar tudi naveden človek lahko presodi na primer s kom drži «Domovina». Če prebere le en list, mora biti res s slepoto udarjen, kdo ne najde, kako ta list hvali centralizem, liberalizem in kako se norčuje iz avtonomije. Brez avtonomije ni za nas olajšave nikjer: ne pri davkih, ne pri vojaštvu, ne pri šolstvu — prav nikjer ne — in liberalni list se roga našemu stremljenju po avtonomiji!

Prava politika je skrb za lastne pravice na vseh poljih. Svoj denar, svoj ključ do kase, svoje šole, svoje uradnike itd. hočemo sami imeti, ne pa biti tako, kakor tisti revež, ki je pod kuratelo — — in liberalni listi se veselijo, če je slovenski kmet pod centralistično kuratelo —.

Marsikateri bralec «Domovine» si misli: kaj komu škodi, če berem ta list. — Kaj pa briga koga, če sem nanj naročen. Imam svojo voljo, delam kar hočem. Vse to je deloma res. Svojo voljo imaš delaš, kar hočeš . . . če torej vlečeš s tistimi, ki nas odirajo in ki zasmehujejo slovensko ime, potem se pa nikar ne pritožuj čez visoke davke in takse, temveč z veseljem segaj v svoj polni žep in Boga zahvali, da boš kmalu popolnoma osvobojen, osvobojen namreč svojih pravic in svojega denarja. Razlika med nami in demokrati je pač ta: mi se borimo za svoje pravice, oni pa za velesrbske in centralistične —.

Županski tečaji.

Tekom meseca marca priredi Županska zveza za Slovenijo na Stajerskem in v Prekmurju 6 tečajev za

Ali je čudno, da sem zasovražil javnost, svet in vse, ki so tako hudo grešili nad menoj, ali je čudno, da sem se umaknil in se skrili? Ujezilo me je to življenje, poiskal sem si drugega, mir sem hotel imeti. — Čemu me zasledujete, zakaj mi ne daste miru? Sel sem iz življenja, pa za menoj ste prišli! Zakaj me ne pustite da živim kakor sam hočem? — Še tole vam bom povedal. Ne bilo bi mi treba priti sem. Kaj mene briga, če se toži moj sorodnik z mojim založnikom in s kraljevsko akademijo! Privoščil bi založniku in tudi akademiji, da prav pošteno nasedita. To bi bila pravična kazen za vse krivice, ki sta mi jih storila. Nikakor me ne poprašujte, kaj sta mi storila! Ponos in skromnost mi branita, da bi o tem govoril. Le to rečem, da bi ne bilo treba vsega tega, kar se danes tukaj godi, če bi bili ti ljudje poštene in pravični do mene —.

Pa bodil priznam, da imam tudi jaz slabosti in da sem zagrešil tudi jaz prestopke, za katere me najbrž že čaka kazen. Zato nočem vračati hudega s hudim. Prišel sem, da rešim čast založniku in kraljevski akademiji, — njima, ki sta največ zagrešila na meni. Izjavil sem in izjavljam še enkrat, da sem Aleš Blaž, da so moja last tista tri dela, ki je zavoljo njih danes tožen založnik, in da mu dam polno oblast, jih založiti in izdati kakor vsa druga moja prejšnja dela. — Sedaj pa ne pustite pri miru!

Komaj zadržano ljudsko navdušenje je iznova zavalovalo. Uglušujoče ploskanje, burno vzklikanje je kakor vihar završalo po razsežni dvorani. «Živijo Aleše — Živela plemenitost!» — «Fej akademija! Fej Dvorščak!» je donelo vse vprek, ljudje na hodniku so pritisnili v dvorano, oni v dvorani so pritisnili naprej, žem-

župane in občinske odbornike. Županski tečaji se v Sloveniji vršijo že od leta 1910. Tedaj je na pobudo «Kmetijske županske zveze» krajnski deželni odbor (ki je bil v rokah SLS) začel prirejati po vsem Kranjskem županske tečaje. Na tečajih so predavali deželni uradniki, stroški so se krili iz deželnih sredstev.

Županske tečaje je deželni odbor prirejal prav do izbruha vojne in s tem izvršil za izboljšanje občinske uprave in olajšave poslovanje županov izredno zaslužno delo. Vojna je prekorišnim županskim tečajem napravila konec. Pred 3 leti, leta 1921 pa se je bivša «Kmetijska županska zveza» poživila in preosnovala v «Župansko zvezo za Slovenijo». Prenovljena županska zveza se je takoj z vso vnemo lotila predvsem prirejanja županskih tečajev, a sedaj ne več samo na Kranjskem, ampak po vsej Sloveniji! Prvi županski tečaj po vojni se je vršil v Celju leta 1921. Našim županom in občinskim možem je ta tečaj še v najlepšem spominu. Leta 1922 so se vršili županski tečaji v Mariboru, Rajhenburgu, Konjicah in Slovenjgradu. Lansko leto pa je volilni boj preprečil toliko potrebne županske tečaje.

Letos se vse nedelje meseca marca in pa na praznik Marijinega oznanjenja vršijo po Stajerskem in v Prekmurju županski tečaji in sicer:

I. 2. marca ob 10. uri dopoldne v Mariboru (Lekarniška ulica 6) za celo okrajno glavarstvo Maribor (sodni okraj: Maribor, Sv. Lenart, Slov. Bistrica);

II. 9. marca ob 10. uri dopoldne v Ptuj (minoritski samostan) za okrajno glavarstvo Ptuj (sodni okraj Ptuj in Ormož);

III. 16. marca ob 9. uri v Celju (hotel Beli vol, vrtna dvorana) za okrajno glavarstvo Celje (sodni okraj Celje, Laško, Smarje, Vransko in Gornji Grad) ter sodna okraja Rogatec in Soštanj;

IV. 23. marca ob 11. uri v Ljutomeru (okrajna poposojilnica) za okrajno glavarstvo Ljutomer, (sodna okraja Ljutomer in Gor. Radgona);

V. 25. marca ob 9. uri v Murski Soboti (prostori se še določijo) za Prekmurje.

VI. 30. marca ob 9. uri v Kozjem (okrajna hranilnica) za sodni okraj Kozje;

Predavajo gg. uradniki iz Maribora, o vojaških zadevah pa gospod major Jurkovič.

Župani in občinski odborniki!

Vsi polnoštevilno na županske tečaje! Bo v korist Vam in občinam, ki so Vam izročene v upravo!

Setev in negovanje gozdnih drevesc.

Za setev potrebno seme naberemo sami, ali pa ga kupimo v zanesljivi prodajalnici. Seme mora biti zrelo in dobro shranjeno ter mora izhajati od popolnoma zdravih dreves. Nabiranje semen v gozdih, kateri se naravnim potom pomlajujejo, je škodljivo in se mora omejiti na kraje, kjer je naraščaj že zagotovljen ali na takšne gozde, ki se še ne pomlajujejo. Storži od iglastega drevja naj se pobirajo kolikor mogoče na posekanem ali v ta namen določenem drevju. Najbolje se jih trga z dolgimi drogi, na katerih je pribita na konec posebna kljuka iz železa.

Nabiranje drevesnih semen.

Smrekovi storži dozore oktobra in se trgajo do spomladi. Približno v istem času dozore tudi jelkovi, ki se pa morajo takoj potrgati, sicer se seme izlušči in odpade. Mecesnovi storži dozore tudi v oktobru in se od-

ske so kričale, s treskom se je podrla pregraja, vključ ugovorom in naporom slug in policije so se prerinili odlični možje k Blažu, ga objemali, mu stiskali roke —. In iznova in vedno nanovo je izbruhnilo navdušenje in si dalo duška v vzklikanju in ploskanju.

Le malokdo je opazil gručo ljudi, ki se je sbrala krog Šimena Blaža. S prezirljivim smehom na suhem, koščenem obrazu je Šime Blaž nekaj razlagal svojemu zagovorniku, kazal na Aleša in krilil z rokami.

Zagovornik je stopil k predsedniku.

Cele četrte ure je trajalo, da se je polegel vihar in da je končno sodni dvor spet prišel do besede.

«Gospod Aleš Blaž», je začel sodnik, «tožitelj zagovornik zahteva, da podate zadostne dokaze za svoje izjavo. Vprašam vas torej: Ali morete dokazati, da ste v resnici Aleš Blaž?»

Spet je zavladal molk po dvorani. Pa to je bil grozeč molk. Pritajeno mrmranje je šlo po množicah, nekdo je zaklical: «Mi ne potrebujemo dokazov! — Fej Šime Blaž!»

Šime Blaž je posmehljivo gledal Aleša.

«Dokazati —?» je rekel Aleš Blaž in ponosno zamahnil z roko. «Moja dela so dokaz dovolj, da sem Aleš Blaž!»

«Prepisoval bi vsak šušmar!» je zaklical Šime.

«Molčite!» ga je zavrnil predsednik. «Besedo ima griča, gospod — gospod Aleš Blaž. Če hočete kaj povedati prosite za dovoljenje!»

Šimenov zagovornik se je oglasil.

(Konec prihodnjik.)

pro šele na spomlad ter se vsled tega lahko trgajo po zim. Sterži od bora dozore šele oktobra druge jeseni po cvetu in se obirajo naslednjo zimo. Zelod ali žir dozori pozno v jeseni in se ga odrese ali odpadlega nabira. Žir od čera zori drugo jesen in se grabi po tleh. Seme od drugih gozdnih dreves, kakor gabra, jesena, jelše, javorja in kostanja se trga v jeseni, ko dozori. Brestovo seme pa dozori že junija ter se v juliju lahko poseje. Nabrano seme se očisti, izlušči, malo posuši ter shrani na zračnem prostoru ali pa takoj v jeseni poseje. Zelod se lahko shrani, kakor repa v zemlji na suhem prostoru.

Preizkušnja kupljenih semen.

Kupljeno seme je treba preiskati na kaljivost. To storimo, ako vložimo 100 zrn med dve vlažni krpi, kateri položimo na vlažen in primerno gorki prostor. Če je na primer od 100 zrn 80 vskalilo, tedaj je seme 80 odstotkov kaljivo. Debelejše seme preizkusimo na kaljivost tudi na ta način, da ga prerežemo z ostrim nožem. Če ima zdravo jedro, ki mora biti polno in belorumenne barve, je seme navadno dobro. Iz 100 kg storžev se dobi 3-5 kg smrekovega, 5-8 kg jelkovega, 1-2 kg navadnega borovca, 3-5 kg črnega borovca in 4-8 kg mecesnovega čistega semena. Dobro smrekovo seme ima navadno 70-85 odstotkov kaljivosti, jelkovo v jeseni 40-70, spomladi 20-30 odstotkov, seme navadnega bora 80 odstotkov, črnega bora 80-90 odstotkov, mecesnovo 30-50 odstotkov, zelod pa 80 odstot. kaljivosti. Seme od iglastega drevja je pred setvijo na makati 2-3 dni v vodi, v kateri smo raztopili nekaj ugašenega apna.

Setev drevesnih semen.

Seme moramo sejati na golo posekanih prostorih. Rahle in gnojne zemlje ni treba veliko pripravljati, ampak jo je treba samo očistiti plevela in grmovja, z železnimi grabljami pregrabiti in nekoliko prekopati. Sejemo na široko ali mestoma, v vrstah ali v jamicah. Pri setvi na široko se seme po celém prostoru enakomerno poseje, kar se najlažje doseže, ako seme razdelimo v dva enaka dela in sejemo polovico navzkriž druge. Pri setvi v vrstah pripravimo tla progoma in te proge obsejemo. 30 cm široke vrste se napravijo po en meter vsaksebi ter v hribih vodoravno, da voda ne odnaša semena in zemlje. S setvijo v vrstah se prihrani mnogo semen ter se pogozdeni prostor pozneje lažje oskrbuje, toda potrebno je tla bolj obdelati in seme pogosteje sejati, da ne nastanejo goličave, ako seme ne vskali.

Smrekovemu semenu v solčnih legah primešamo nekoliko borovega, ki hitreje raste in smrekove rastline v mladosti obsenčuje. Sejemo pa ga tudi skupno z ovsem ali ržo in na ta način znižamo stroške pogozdovanja. Do 1 cm globoko vsejano seme se zgreba z grabljami in se rastlinice pokažejo v treh do štirih tednih. Jelko sejemo le v senci drugega drevja in v jeseni, ker seme izgubi drugače veliko na kaljivosti. Tudi bukovo seme sejemo takoj v začetku jeseni, ko je že odpadlo in sicer na široko, da ga more že odpadlo listje pokriti. Zelod sadimo v jamice, ki jih zagrnemo in rahlo zatlačimo z ного. Sadi se ga v jeseni ali spomladi. V zadnjem slučaju začne kaliti po preteku 6 tednov po saditvi.

Potrebna množina semena je odvisna največ od svojstev gozdnega sveta in načina setve. Na zadostno vlažni zemlji se seje redkeje, kakor na slabi, suhi, plevelni zemlji, in solčni legi. Pri gostih setvah se drevesca prej sklopijo ter varujejo zemljo in debela postanejo bolj gladka in polnolesna. Pri polni setvi se rabi na en hektar približno 10-25 kg smrekovega, 70-90 kg jelkovega, 10-15 kg belega bora, 20-30 kg črnega bora, 20-30 kg mecesnovega semena, 200 kg žira ali 800 kg zeloda. Pri setvi v vrste ali jamice se prihrani skoro polovico semena. Ako sejemo v proge, se računa na 100 metrov dolgoti 300-400 g smrekovega, 400-500 g mecesnovega, 200-300 g semena od belega in 300 do 500 g semena od črnega bora.

Sajenje se obnese bolj nego setev.

Sajenje se obnese, kakor že omenjeno, mnogo bolje od setve. Prvi pogoj za uspešno sajenje so zdrave in dobro vkoreninjene sadike. Nabavimo jih iz mladih gozdnih naraščajev ali še bolje iz gozdnih setev, ki jih moremo vzgojiti tudi sami.

Vsak gozdni posestnik si more sam vzgojiti potrebne sadike v lastni gozdni drevesnici, za katero si zbere raven, senčnat prostor blizu vode. Zemlja se vsaj 30 cm globoko prekoplje, dobro zagnoji in pripravi ravno tako, kakor zemlja za zelenjadni vrt. Napravijo se 1.20 m široke grede, ki jih razdelimo s 30 cm širokimi poti, do omogočimo obdelovanje posameznih gred. Zgornjo plast zemlje je dobro pognojiti s črno gozdno zemljo, ki je nežnim rastlinicam najbolj prikladna.

Se nekaj o setvi.

Seme sejemo na spomlad, meseca marca ali v začetku aprila. Najboljša je setev v vrste, ki jih napravimo 20 cm vsaksebi. Za drobno seme, kakor seme od smreke, bora, mecesna, akacije itd., katerega je treba le malo zagrniti s črno prstjo, se napravijo vrste s 4 cm debelo desko, ki jo postavljamo po gredi naprej in pritiskamo v rahlo zemljo. V nastale brazdice se seme, ki se je nekaj dni poprej namakalo v mehki vodi in potem posušilo s pepelom z roko enakomerno poseje in s kompostom pokrije. Za drobna semena zadostuje, da pridejo 1 cm globoko v zemljo.

Da se semenu ohrani za kaljenje potrebna vlaga in da se nežne rastlinice obvarujejo pred mrazom in solnčenjem, je posejane gredice pokriti z vejevjem. Najboljše v ta namen so hrinjeve veje, katerih iglice se drže dolgo

časa na vejah. Veje ostanejo na gredicah tako dolgo, dokler seme ne vskali. Pri borih in akacijah jih nato odstranimo, pri smrekah, ki so bolj občutljive, pa jih vtaknemo ob straneh gredic v zemljo, da obsenčujejo setev. Kakor v gozdu rabi tudi na vrtu smreka in jelša več sence, kakor mecesen. V obrambo ptičev se namoči seme v raztopini minija. Kjer se ni bati miši, ki rade stikajo za semenom, je jelke sejati v jeseni. Obsenčevanje posejanih prostorov je neobhodno potrebno. Seme more priti do 3 cm globoko v zemljo. Zelod se sadi 1-2 cm vsaksebi v vrstah in mora priti vsaj do 5 cm globoko v zemljo. Obsenčevanje tukaj ni potrebno.

Setve se morajo tekom poletja najmanj po petkrat opleti in okopati, ako zemlja ni sama po sebi dovolj rahla. V suši je zalivanje neobhodno potrebno. Koncem septembra se obsenčevalno vejevje odstrani in se občutljiva drevesca, kakor smreke, jelke, mecesni in jelše zavarujejo proti mrazovom. To storimo, ako zemljo med vrstami pokrijemo z mahom, žaganico ali listjem, ki ga na spomlad zopet odstranimo. Od drugega leta naprej ne potrebujejo rastlinice več obsenčevanja, vendar jih je treba zalivati ob hudi suši. Okopavamo in plejemo jih, kakor v prvem letu.

Kdaj so razne vrste dreves sposobne za pogozdovanje?

Smreke so sposobne za pogozdovanje šele v tretjem letu. Če jih nočemo saditi na pust svet ne morajo za to prej pripraviti s tem, da jih presadimo v gozdni vrt v razdalji 10 cm v vrstah in posamezne vrste 20 cm narazen. Po dveh letih so tako presejana drevesca sposobna za presaditev v pustih gozdnih legah. Mecesni so porabni že v dveh letih. Enako presadimo tudi jelke, ki so navadno sposobne v treh do štirih letih za stalno mesto. Drugo drevje se ne presaja, ker je sposobno že kot dveletno za stalno mesto. Hrasti so sposobni že v prvem letu za sajenje v gozdu.

(Konec prihodnjic).

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V ponedeljek se je začela v parlamentu razprava o pogodbi, sklenjeni v Rimu z Italijo. Pašič in zunanji minister dr. Ninčič sta le prekinila svojo politično bolezen in dr. Ninčič je na svoj zmeden in voden način zagovarjal rimsko pogodbo. Ko je nastopil, ga je opozicija sprejela z zaničljivimi klici: Živio Mussolini! Poslušajmo Mussolinija! Minister ni ničesar navedel, kar bi le malo zamoglo opravičiti izdajstvo glede Reke, krivdo je hotel valiti na proticentralistično politiko ter se končno izgovarjal, da je bila vlada prisiljena, podpisati tako pogodbo. Med govorniki opozicije je najostreje obsodil rimsko pogodbo dr. Hohnjec, ki je s svojim govorom zlasti Pašiča vznemirjal. Glasovanje se je vršilo včeraj in nam izid še sedaj ni znan. Vlada je gotovo zopet drago plačala turške glasove. Ponovil se je zopet žalostni in sramotni slučaj, da so morali turški poslanci iz Makedonije z grožnjo, da ne bodo glasovali, izsilili od vlade preiskavo v ponovnem krvavem zločinu nad turškimi prebivalstvom. Policijski in žandarski divjaki so namreč zopet pomorili veliko nedolžnih ljudi in med temi celo 18 žen in otrok.

V nedeljo se je vršila v Zagrebu seja federalističnega bloka (SLS, HRSS in organizacije bosanskih muslimanov). Po konferenci je izjavil dr. Korošec časnikarjem, da je bil ta sestanek važen in uspešen korak na prejšnjem, da so sklenjeni dogovori, ki so potrebni kot kažipot za rušenje vlade. Po vestih iz Albanije je zaradi brezposelnosti zavlado v Skadru nezno stanje. Ugledni Skadrcani so sklenili poslati deputacijo v Beograd, da naprosijo našo vlado, naj zasede Skader, ker drugače propade. Beograjsko časopisje z vsvo resnostjo trdi, da se je med Pašičem in Mussolinijem sklenil dogovor, da Jugoslavija za protiuslugo vsled prevzetja Reke po Italiji aseže Skader.

Z odlokom ministrstva za prosveto je ukinjen odsek za prosveto v Ljubljani. S tem odlokom so ukinjeni višji šolski svet, okrajni šolski sveti n sploh vsaka avtonomija, ki je doslej obstojala na šolskem polju.

V NEMCIJI

je popolnoma propadlo gibanje za odcepitev Porenja. Francija je separatiste z vsemi sredstvi podpirala ter je hotela spraviti vprašanje samostojne Pfalce na dnevni red. Anglija je to vmešavanje v notranje nemške zadeve odklonila, prebivalstvo je separatistične vlade napadalo in izganjalo in tako je pokret doživel svoj popolni polom.

NA ANGLESKEM

je izbruhnila velika stavka pristaniških delavcev, ki se bo pa gotovo po posredovanju vlade mirno končala.

Liberalna stranka ruje proti delavski vladi, a ne more pričakovati uspehov, ker druga opozicijska stranka, konservativci njej ne bodo priskočili na pomoč.

RUSIJA.

Sredi tega mesca je bilo popolnoma ustavljeno tiskanje sovjetskih rubljev. Mezde se bodo plačevale od sedaj naprej samo še v «čevonih» (sovjetskih zlatnikih) in v zakladnicah v vrednosti 5, 3 in 1 rublja. — Sovjetski rublji, ki ostanejo do izdaje bakrenega denarja v prometu, bodo veljali kot drobiž. Nato bodo vse emisije od leta 1917 do 1923 po določenem kurzu odtegnjene prometu. — Uradno je razglašeno, da je tudi Norveška po vzgledu Anglije priznala rusko sovjetsko vlado.

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

Sprememba odbora. Odbor PZ se je v svoji redni seji dne 29. januarja rekonstruiral in je sedaj sledeče sestavljen: Predsednik: dr. Josip Hohnjec, I. podpredsednik: Jože Stabej, II. podpredsednik: Marko Krajnc, tajnik: profesor Ivan Prijatelj, blagajnik: Jože Mirt, gospodar: dr. Josip Jeraj, odbornik za treznostno delo: Jože Krošl, odbornik za narodnoobrambno delo: monsgr. dr. Anton Medved.

Delokrog Prosvetne zveze v Mariboru se razteza na vse ozemlje lavantinske škofije ali na bivšo Slovensko Štajersko, Slovensko Koroško in Prekmurje. Toliko v vednost nekaterim včlanjenim društvom, ki si niso bila v tem na jasnem.

Olajšava raznih pristojbin. Pozamezna društva se obračajo na nas s prošnjami, kako je z olajšavo raznih pristojbin, ki jih morajo društva plačevati. Odgovarjamo, da začasno ni druge pomoči, ko da društvo izpolnjuje tozadevne zakonske določbe. Obenem pa naj društva vedo, da bo zastavila Prosvetna zveza vse svoje moči pri naših gg. poslancih in drugih merodajnih činiteljev, da se društva razbremenijo številnih in velikih pristojbin, sicer je nevarnost, da zastane vse naše izobraževalno in prosvetno delo. Ko bo reč dozorela, bodo vsa včlanjena društva o vsem takoj obveščena.

Pristopne izjave. Lepo število društev še ni poslalo pristopne izjave k Prosvetni zvezi. Nekateri menda mislijo, da je to zgolj formalnost, ki se more z njo odlašati. Drugim zopet ni jasno, kaj bo potem, če pristopijo k Prosvetni zvezi. Tem in vsem drugim odgovarjamo poslednjič: Vsa krščansko-socialna izobraževalna in prosvetna društva so se prej smatrala za včlanjena v bivši Slovensko krščansko-socialni zvezi v Mariboru, katere naslednica je Prosvetna zveza. Ugotovilo pa se je, da v tem oziru ni bilo nobenega reda in jasnosti. Da se napravi temu konec in ustvari red ter disciplina v naši prosvetni organizaciji, morajo vsa naša društva poslati svoji centrali pismeno pristopno izjavo, na kar prejmejo tudi pismeno potrdilo o sprejemu v Zvezo, ki bo posebno važno pozneje pri raznih pristojbinskih olajšavah, ki jih upamo doseči. Društva, ki ne pošljejo pristopne izjave bomo smatrali za nečlanjena in usahla ali pa za nam nasprotna in jih bomo kot taka tudi javno označili vsem v vednost. Zato vrnite takoj pravilno izpolnjene pristopne izjave, ki so bile priložene prvi okrožnici; če pa kdo te okrožnice ni dobil, naj piše, da se mu doloži naknadno.

Osnutki. Vsem društvom, ki so poslala že pristopne izjave, smo poslali potrdilo o sprejemu v PZ. Potrdilo smo priložili I. in 2. osnutek za predavanje, katera naj društva po možnosti kmalu izvršijo. Oba osnutka je izdelal naš voditelj dr. A. Korošec. Take osnutke za predavanja bomo še nadalje izdajali, ker smo prepričani, da bodo vsem voditeljem društev dobrodošli.

Poslovník. Nekatera društva so že prosila za poslovnik, s katerim jim pa še ne moremo postreči. — Poslovník za vsa naša prosvetna in izobraževalna društva bo izdala ljubljanska PZ, ki ga pa še ni dala v tisk, kolikor je nam znano. Kadar ga dobimo, ga bomo takoj poslali vsem včlanjenim društvom.

Poslovne tiskovine. Da dosežemo enotno poslovanje v naših društvih, bomo naročili skupno z ljubljansko PZ poslovne tiskovine: vložni zapisnik, blagajniško knjigo, seznam članov, intendantni zapisnik knjižnice (vse 4 v obliki zvezka po 50 strani) in pole članarine. To bo sicer nekaj stalo, ali neobhodno je potrebno, ako hočemo imeti red in disciplino v poslovanju, ki je pa zopet pogoj za delovanje društva.

Družba sv. Mohorja. Čas za vpisovanje v družbo sv. Mohorja poteka. Ni nam potrebno govoriti o velikih zaslugah, ki si jih je družba sv. Mohorja pridobila za slovenski narod. Lepo je bilo še pred par leti število njenih udov (nad 90.000), tuji so nas občudovali, žal, da je to število padlo v zadnjih letih skoraj na polovico. Ali je mogoče temu kriva udnina 20 D na leto? Ako premislimo, da stane skoraj vsaka knjiga, katero kupimo, najmanj 20 D, tedaj vidimo, da je že sam kolektor družbe sv. Mohorja vreden denarja, ki ga plačamo kot udnino, nikar ko nam družba sv. Mohorja nudi še poleg teg 3 lične, podučne knjige. Prosvetna zveza v Mariboru naproša vse odbornike v njej včlanjenih in še ne včlanjenih prosvetnih in izobraževalnih društev, da grede te dni od hiše do hiše, kjer naj agitirajo za Mohorjevo družbo. Naj ne bo slovenske hiše, ki ne bi bila naročena na knjige družbe sv. Mohorja.

Dekliške zveze. Kdor pozna zgodovino štajerskih Dekliških zvez, ve, da so si pridobile velike zasluge v versko-narodnih bojih slovenskega ljudstva tekom zadnjih desetletij. Svetovna vojna, ki ni prizanesla nikomur, je tudi tej cvetoči dekliški organizaciji začrtała globoke brazde. Kljub vsem težkim preizkušnjam je ostala pri življenju še lepo število DZ, ki skrbijo za srčno in umsko izobrazbo svojih